

Tussenevaluatie bestuursprogramma: voortzetten of bijsturen?

Met de tussenevaluatie van het bestuursprogramma 2018-2022 beogen wij twee doelen. Op de eerste plaats een verantwoording van de uitvoering van het programma. Wat hebben we gerealiseerd en wat (nog) niet. Op de tweede plaats dient bij de tussenevaluatie de vraag aan de orde te komen of er, gelet op ontwikkelingen sinds de vaststelling van het bestuursprogramma, nog wijzigingen of aanvullingen moeten plaatsvinden.

1. Stand van zaken uitvoering programma.

Het bestuursprogramma 2018-2022 telde 138 items, waarvan een deel doorlopend (27) en een groot deel in de eerste helft van de periode van 4 jaar (81 in 2018 en 2019). Van het totaal van de 138 items zijn 91 uitgevoerd (inclusief doorlopende zaken). Van wat gepland stond in 2018 en 2019 is 70 % gerealiseerd.

De ambitie is om veel zaken zo snel mogelijk op te pakken. Daarom ligt de piek van uitvoering vooral ook in de eerste twee jaren van het bestuursprogramma. Een aantal zaken zijn om diverse redenen doorgeschoven. Het is goed om daarbij te beseffen dat er naast de items in het bestuursprogramma ook nog veel onderwerpen bij zijn gekomen die niet waren voorzien, en/of niet in het bestuursprogramma zijn opgenomen. Als voorbeeld kan worden genoemd de procedure en besluitvorming rond de uitbreiding van Dalfsen-dorp, een intensief traject met een grote impact voor de woningbouw in komende jaren.

Bekijken we dit vanuit het perspectief van de Kleurrijke kubus, dan mag worden gesteld dat aan alle prioriteiten die daarin werden genoemd volop aandacht is besteed; en dat zal in de komende jaren ook nog een vervolg krijgen. In het bijzonder noemen we daarbij het voltooien van de missie en visie; uw raad stemde unaniem in, zowel qua inhoudelijke uitkomst, maar zeker ook ten aanzien van de wijze waarop de nieuwe missie tot stand is gekomen. Dat smaakt naar meer! We zullen hier in 'Goed Goan' (het vervolg op het traject van Bestuurlijke Vernieuwing) nog vaak met uw raad op terugkomen. Dat wil zeggen dat we blijven nadenken over de toekomstige verhouding tussen inwoner/ondernemer en de overheid. Met behoud van wat we goed doen, maar met vernieuwing wanneer de tijd waarin wij leven daarom vraagt.

Verder zien we dat de 'Kleurrijke kubus' niets aan actualiteit heeft verloren. Sterker nog, een aantal vraagstukken hebben aan urgentie gewonnen. Dat dit geldt voor klimaat- en duurzaamheidsbeleid behoeft geen toelichting. Het onderwerp 'Transformatie sociaal domein' heeft een wat andere kleur gekregen. Waar bij het opstellen van het raadsdocument vooral nog naar de inhoudelijke uitwerking werd gekeken, is het inmiddels ook een financieel vraagstuk geworden. De ontwikkelingen in het sociaal domein dreigen een zeer bepalende factor te worden als het gaat om de gemeentelijke financiën, en niet alleen in Dalfsen.

2. Wijzigingen en aanvullingen op het bestuursprogramma

Bij een tussenevaluatie hoort ook de vraag gesteld te worden of er nieuwe ontwikkelingen plaatsvinden die vragen om een bijstelling van of misschien ook aanvullingen op het lopende bestuursprogramma. Wat was er bij aanvang van de bestuursperiode nog niet bekend, maar gaat zeker op de raadsagenda terecht komen?

- Een onzekere factor is de coronacrisis waar we nu nog midden in zitten. Dat deze crisis langjarig gevolgen gaat hebben is zeker; in welke gedaante zich dat aan zal dienen beslist niet. Wat wordt de financiële en economische doorwerking van de crisis? Welke bijdrage kunnen we als lokaal bestuur leveren aan de oplossing van de voorspelde recessie? Daarbij laat zich een dilemma voorspellen. Enerzijds hebben we nu al te maken met de noodzaak van bezuinigingen vanwege begrotingstekorten; daartegenover zal er in de samenleving en in het bijzonder het bedrijfsleven juist nu behoefte zijn om te investeren en eerder projecten naar voren te halen dan uit te stellen. Daarnaast is het de vraag hoe bijvoorbeeld sportverenigingen, de cultuursector en het welzijnswerk uit de crisis komen. Wat gaat het vergen om die weer in de benen te krijgen? En welke crisismaatregelen die nu nodig bleken te zijn zullen een structurele

doorwerking krijgen, mede in het licht van preventie van een nieuwe pandemie?

- Een vraagstuk van een andere orde, maar mogelijk met een forse impact, betreft de herverdeling van het gemeentefonds. De eerste signalen zijn dat zo'n herverdeling ten koste gaat van plattelandsgemeenten. Hoewel dit gepaard zal gaan met een overgangsregeling, kunnen de gevolgen voor Dalfsen groot zijn.
- Met de coronacrisis als directe aanleiding, maar met daarnaast zorgen over het op tijd gereed zijn van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), is begin april door de landelijke overheid besloten om de invoering van de Omgevingswet uit te stellen. In mei 2020 zal duidelijk worden wat de nieuwe invoeringsdatum van de Omgevingswet wordt. De verwachting is dat het uitstel minimaal een half jaar zal zijn, meer waarschijnlijk zal de invoering van de Omgevingswet een jaar opschuiven. Omdat nog niet duidelijk is wanneer de Omgevingswet wel in werking treedt, gaat de implementatie van de Omgevingswet in Dalfsen zo veel mogelijk in hetzelfde tempo door. Het is duidelijk dat de coronacrisis ons ook hierbij parten speelt en we vertraging ervaren binnen diverse projecten (DSO, participatie, Omgevingsvisie en opleiding van medewerkers).
- Wat zich steeds duidelijker begint af te tekenen is dat regionale ontwikkelingen, meer dan in het verleden, invloed gaan hebben op beleidsvraagstukken in Dalfsen. Te denken valt bijvoorbeeld aan de 'regiodeal' met het rijk, maar zeker ook aan de 'schaalsprong' van Zwolle. Wat betekent dit voor Dalfsen, o.a. op het gebied van de woningbouw, infrastructuur, (openbaar) vervoer en economische bedrijvigheid? Wij zullen hierover al op korte termijn intensief overleg voeren met Zwolle en de andere gemeenten in de regio. Meer in het algemeen verwachten we dat bij het oplossen van grote maatschappelijke vraagstukken (economie, energietransitie, klimaatadaptatie, sociale transformatie, etc.) de afstemming en samenwerking met de regio van groter belang zal worden. Daarbij mag het vraagstuk van de democratische controle niet ontbreken.
We verwachten hierover binnen de lopende bestuursperiode nog vaak met uw raad over van gedachten te wisselen.

De conclusie met betrekking tot de tussenevaluatie van het Bestuursprogramma 2018-2022 kan zijn dat er in de eerste helft veel van het programma is gerealiseerd. De blik vooruit stelt ons voor grote opgaven, waarbij we er voor moeten waken niet alleen naar ons huishoudboekje te kijken (hoe belangrijk ook), maar ook de maatschappelijke en inhoudelijke dimensie voor ogen te houden, zeker in het licht van de huidige coronacrisis en de gevolgen daarvan.